

Keuzemogelijkheden bij een staaroperatie

U heeft staar (cataract). Dat betekent dat uw eigen ooglenzen langzaam troebel wordt. De ooglenzen zitten vlak achter de pupil en worden met het ouder worden minder helder. Als de staar het zien of functioneren in het dagelijks leven belemmert, adviseren wij om een staaroperatie te ondergaan. Dit is de enige manier om staar te behandelen. Staar gaat nooit vanzelf weg en kan niet behandeld worden met druppels of andere medicijnen. Een staaroperatie wordt onder plaatselijke verdoving in dagbehandeling uitgevoerd. Uw eigen troebele lens wordt vervangen door een nieuwe kunstlens. Deze nieuwe kunstlens komt op dezelfde plaats te zitten als uw oorspronkelijke eigen lens, namelijk vlak achter de pupil. Er zijn meestal geen hechtingen nodig en de lens blijft levenslang zitten. Tegenwoordig bestaan er verschillende soorten kunstlenzen waaruit u kan kiezen. In deze folder zullen we u daarover meer informatie geven. Het herstel na de staaroperatie is voor alle lenzen vergelijkbaar. Meer informatie rondom de staaroperatie kunt u lezen in de folder 'Staaroperatie'.

Welke lens past het beste bij uw wensen?

U heeft tegenwoordig een keuze welke kunstlens er bij u geïmplant wordt. Dit is afhankelijk van uw eigen wensen. Er is een standaard lens en een Premium lens. Hieronder vindt u meer informatie per type lens. De standaard lens wordt volledig vergoed door de zorgverzekering en voor de premium lenzen met de daarbij horende extra voor- en nazorg geldt een eigen bijdrage. Zie hiervoor de prijslijst achterin de folder. Door middel van specifieke metingen wordt berekend welke lens voor u het beste resultaat kan geven, afhankelijk van uw wensen. Dat betekent dat u in de verte en/of dichtbij, afhankelijk van uw voorkeur, redelijk scherp kunt zien zonder bril. Of het plaatsen van een premium lens bij u een optie is, kan pas definitief bepaald worden na vooronderzoek. Voor welke premium lens u in aanmerking komt, wordt vervolgens door de oogarts met u besproken.

Standaard (Monofocale) lens

De standaard kunstlens noemen we een monofocale lens en heeft maar één sterkte. Deze lens en de operatie wordt volledig vergoed door uw zorgverzekeraar (het eigen risico bij uw zorgverzekering geldt uiteraard wel altijd). Deze lens geeft u scherp zicht op één afstand en zorgt dus dat u veraf of dichtbij kan zien zonder bril. U heeft wel een bril nodig voor de andere afstanden. Dit komt doordat de lens niet in en uit kan zoomen (accommoderen). Dit is vergelijkbaar met een fototoestel die alleen op één afstand scherp kan stellen. Veel mensen die een bril hebben aangemeten voor veraf of dichtbij, hebben ook een cilinderafwijking in een of beide ogen. Een cilinderafwijking wordt ook wel astigmatisme genoemd. Een cilinderafwijking betekent dat het oog niet perfect rond is, maar iets ovaalvormig, waardoor de lichtstralen anders het oog binnen vallen en het beeld niet scherp is. Een cilinderafwijking wordt niet gecorrigeerd met een standaard monofocale kunstlens. Na de operatie wel met bril.

De torische lens

Als u een cilinder heeft, is een monofocale lens niet voldoende om scherp zicht te geven zonder bril. Met bril is de cilinder wel te corrigeren. Er bestaat een kunstlens die een cilinder ingeslepen heeft. Dit noemen we een torische lens. Dan is het zien wel scherper zonder bril dan het zou zijn met een monofocale lens. Andere afstanden zoals dichtbij zijn echter onvoldoende scherp zonder bril. Dat wil zeggen dat u nog steeds een leesbril/computer bril nodig heeft. Dus als u een cilinder heeft, is het zicht met een monofocale lens op alle afstanden enigszins onscherp zonder bril maar met bril wel goed. Als u kiest voor een torische lens corrigeert deze lens de cilinder zo goed mogelijk en is de kwaliteit van het beeld zonder bril wel beter dan met een monofocale lens. U heeft hiermee de bril minder nodig dan wanneer u voor de monofocale lens kiest. Deze lens gaat gepaard met een eigen bijdrage (wordt niet vergoed door de zorgverzekeraar). Soms is er slechts in één oog een significante cilinder aanwezig en volstaat met een torische lens in één oog en een monofocale lens in het andere oog. Uw oogarts kan u hierover adviseren.

Nadelen

Voor sommige afstanden heeft u nog steeds de bril nodig. Let op: De torische lens vermindert de cilinder maar er blijft vaak een kleine rest-cilinder over. Soms moet u nog een operatie ondergaan als er te veel restcilinder overblijft. Dit gebeurt liefst 2-4 weken na de eerste operatie, ook in dagbehandeling maar dit komt niet vaak voor. Hoe hoger de cilinder van tevoren was, hoe groter het risico dat de cilinder niet perfect gecorrigeerd wordt. Toch heeft ook bij hoge cilinders een torische lens een positief effect op het zicht, ook als er nog een restafwijking over blijft.

De multifocale lens

Als u heel graag zoveel mogelijk zonder bril wil zien, is de multifocale lens een mogelijkheid. Deze kunstlens heeft zowel een vertest erkte als een leessterkte. Hoewel de multifocale lens zorgt dat u op meerdere afstanden goed kan zien, kan het niet uw eigen accommodatievermogen op jongere leeftijd evenaren en niet in alle opzichten perfectie geven.

Nadelen

De multifocale lenzen kunnen halo's (= kringen) of andere lichtverstrooiing geven met name in het donker rondom lichtbronnen. Dus als u veel 's nachts moet rijden is deze lens minder geschikt. Omdat het licht wordt verdeeld over meerdere afstanden kan het soms voorkomen dat de gezichtsscherpte niet perfect is op een afstand. Soms is een hulpbil nodig voor enkele bezigheden zoals fijn knutselen of een boek lezen met kleine letters, of juist voor goed vertezicht met autorijden in het donker/ schemering Het is zeldzaam dat iemand de multifocale lens niet kan accepteren. Het kan dan nodig zijn om de multifocale lens in een tweede operatie te vervangen door een monofocale lens.

De multifocale torische lens

Als u het bovenstaande gelezen heeft en graag een multifocale lens wilt, maar u blijkt ook een cilinder te hebben, is het noodzakelijk om dit ook te corrigeren. Als dit niet gecorrigeerd wordt, werkt de multifocale lens niet optimaal en kunt u nog steeds niet goed zien zonder bril. De oogarts ziet dit aan de hand van de metingen die vooraf plaats vinden en adviseert deze lens dan.

Overweging bij premium-lenzen

Wanneer kan een torische/multifocale lens niet gebruikt worden of is deze minder geschikt?

- Als u perfect zicht wenst op alle afstanden en in alle situaties.
- Als u extreme oogsterktes heeft (hoge plus- of hoge minsterkte) dan zijn de resultaten minder betrouwbaar.
- Als u andere oogziektes heeft zoals glaucoom, maculadegeneratie, diabetische netvliesafwijkingen of hoornvliesafwijkingen, forse glasvochttroebelingen, ernstig droge ogen, ooglidrandontstekingen, een lui of scheelziend oog of andere oogheelkundige aandoeningen.

Vergoeding

Wanneer worden de torische/multifocale lenzen vergoed door de zorgverzekeraar? De multifocale lens wordt in principe niet vergoed, maar soms kunt u een bijdrage krijgen. De torische lens wordt (deels) vergoed bij extreem hoge cilinder sterkte van meer dan 4,5 dioptrie. Vraag altijd van tevoren bij uw eigen zorgverzekeraar of u voor vergoeding in aanmerking komt.

Tot slot

Monovisie

Als u het zien ver weg en dichtbij wil verbeteren, is het voor sommige patiënten mogelijk om een oog (meestal het voorkeursoog) voor de verte scherp te laten kijken en het andere oog voor dichtbij/tussenafstand scherp te laten kijken. Nadeel hiervan is dat het diepte zien verminderd is en dat niet iedereen hieraan kan wennen. Sommige mensen die al van tevoren contactlenzen gebruiken weten van zichzelf dat ze dit prima kunnen verdragen. Voor deze mensen is monovisie een uitstekende optie en is geen multifocale lens nodig. Deze techniek kan toegepast worden in combinatie met de torische lens en de monofocale lens om de scherpste op alle afstanden te verbeteren. Er zijn geen extra kosten als er een monofocale lens gebruikt wordt (de standaardlens), maar wel bij gebruik van een premium lens.

Reststerkte

Ondanks het juist berekenen en het juist plaatsen van een premium lens kan er een reststerkte overblijven, waardoor het zicht niet optimaal is. Dit kan bij elke staaroperatie gebeuren. Dan kan nalaseren een mogelijkheid zijn. Dit wordt ook wel touch-up genoemd. Dit gebeurt in een kliniek voor refractie chirurgie, namelijk het iris Eye Clinics Boxtel. <https://iriseyeclinics.eu> (088-6646641). Hier zijn eigen kosten aan verbonden.

Staaroperatie met behulp van de LenSx laser oftewel RLE techniek

Tegenwoordig is het ook mogelijk de staaroperatie deels te laten verlopen door middel van een geavanceerde robottechniek met behulp van de LenSx laser. In Iris eye clinic te Boxtel staat zo'n laser en kunnen ook patiënten met staar via het ziekenhuis worden behandeld. Aangezien dit een zogenaamde refractieve techniek is waarmee het proces van een staaroperatie kan worden geoptimaliseerd valt een behandeling met de LenSx laser niet onder de standaard vergoeding van een staaroperatie. U kan uw oogarts vragen of het gebruik van de LenSx laser een meerwaarde geeft bij het plaatsen van een premium lens of monofocale lens in uw situatie.

Hoe verder?

Ter voorbereiding worden er extra onderzoeken en soms afspraken voor u gemaakt om te kunnen beoordelen of u geschikt bent voor een van de bovenstaande lenzen.

Als er voor een premium lens wordt gekozen, moet u een 'informed consentformulier' tekenen. U ontvangt een factuur van het ziekenhuis voor de lens die u voor de operatie moet betalen.

Na de operatie vindt enkele dagen later een controle plaats, zoals bij elke staaroperatie. Er is een extra controle na 1 week en de standaard controle na 4 weken. De oogarts bespreekt bij alle controles met u hoe het gaat met het zien, hoe de lens aan uw verwachtingen voldoet en hoe het verdere beloop zal zijn.

Vragen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u ze stellen tijdens het eerstvolgende bezoek of contact opnemen met: de Polikliniek Oogheelkunde, locatie ETZ Elisabeth: (013) 221 03 20.

Prijslijst

Premium lens implantaties / per oog

(Extra kosten boven standaard vergoeding staaroperatie en eigen risico zorgverzekering)

Torische lens: € 850.00

Multifocale lens: € 1350.00

Multifocaal-Torische lens: € 1450.00

Nalaseren (touch up): € 500,00

LenSx® laser (aanvulling robot gestuurde lensoperatie): € 950,00

Prijslijst ooglaseren en refractieve lens vervanging (RLE): www.iriseyeclinics.eu

Belangrijke telefoonnummers

ETZ (Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis): (013) 221 00 00

Polikliniek Oogheelkunde: (013) 221 03 20

Locatie ETZ Elisabeth

Route 28

Locatie ETZ Tweesteden

Route 1B

Locatie ETZ Waalwijk

Route 43